

Disclaimer: Pandangan dan pendapat yang dinyatakan dalam mana-mana artikel adalah pendapat penulis dan tidak mewakili pandangan ILKAP dan Kerajaan Malaysia

Disclaimer: Any opinion expressed and shared in any of the articles is solely on author's own and does in any way reflect the view of Judicial and Legal Training Institute (ILKAP) and the Government of Malaysia

SYARIAH DIPERKASA RAKYAT SEJAHTERA

**ERWANI BINTI ISMAIL
KETUA PENOLONG PENGARAH
PROGRAM KEHAKIMAN
INSTITUT LATIHAN KEHAKIMAN DAN PERUNDANGAN**

ISI KANDUNGAN

BIL	PERKARA	MUKASURAT
1.	LATAR BELAKANG KAJIAN	2 - 5
2.	OBJEKTIF KAJIAN	6
3.	SKOP KAJIAN	6
4.	KEDUDUKAN ISTIMEWA ISLAM DI SISI PERLEMBAGAAN PERSEKUTUAN	7 - 8
5.	SALAH TANGGAPAN UMUM TERHADAP KEDUDUKAN ISLAM DI MALAYSIA	9 - 12
6.	CADANGAN PINDAAN AKTA 355 6.1 Latar Belakang Ringkas Berkenaan Cadangan Pindaan Akta 355 6.2 Keperluan Penambahbaikan Akta 355 dari Sudut Perundangan 6.3 Beberapa Kekeliruan Yang Perlu Dijelaskan 6.4 Maqasid/ Tujuan Perlaksanaan Hukum Syariah 6.5 Pendapat Tokoh Berkenaan Dengan Isu Mahkamah Syariah Dan Taqnin	13 - 39
7.	KESIMPULAN	40 - 41
8.	BIBLIOGRAFI	42

1. LATAR BELAKANG KAJIAN

Undang-undang syariah seringkali ditohmah sebagai melanggar hak asasi manusia, tidak bertamadun dan melanggar Perlembagaan Persekutuan. Malah terdapat golongan yang mahu memansuhkan institusi agama Islam seperti Jabatan Kemajuan Islam Malaysia, memansuhkan undang-undang jenayah syariah kerana bertentangan dengan hak asasi manusia dan Perlembagaan Persekutuan. Beberapa kes yang berlaku menyentuh isu ini sehingga membawa kepada perbincangan sama ada Malaysia adalah negara Islam atau tidak. Diantaranya adalah:

1. Rang Undang – Undang Persendirian Akta 355 (Akta Mahkamah Syariah (Bidang Kuasa Jenayah) 1965)

Peruntukan Perlembagaan Persekutuan terutama melibatkan Perkara 121 (1A) masih hangat dibahaskan. Ianya kemudian diikuti dengan Perbahasan Rang Undang-Undang Persendirian Akta 355 yang dibentang oleh Tuan Guru Abdul Hadi Awang di mana fokus utamanya adalah untuk meningkatkan bidang kuasa jenayah mahkamah syariah.

2. Seksyen 51 Akta Membaharui Undang-undang (Perkahwinan dan Perceraian) 1976

Isu melibatkan Seksyen 51 Akta Membaharui Undang-Undang (Perkahwinan dan Perceraian) 1976 pernah menjadi tajuk penting dalam perbahasan sebelum rang undang-undang pindaan tersebut diluluskan pada 10 Ogos 2017. Peruntukan tersebut sebelum pindaan memperuntukkan bahawa jika satu pihak kepada

sesuatu perkahwinan itu telah memeluk Islam, pihak yang satu lagi yang tidak memeluk Islam itu boleh memfailkan petisyen untuk perceraian dengan syarat petisyen tersebut tidak boleh difailkan dalam tempoh tiga bulan dari tarikh pihak itu memeluk Islam.

Apabila membubarkan perkahwinan tersebut, mahkamah boleh membuat perintah kepada isteri atau suami tersebut untuk kepentingan anak-anak kepada perkahwinan itu, jika ada, ataupun meletakkan syarat-syarat apabila membubarkan perkahwinan itu. Mahkamah yang dimaksudkan di sini adalah mahkamah sivil. Seksyen 51 ini hanya memberi hak kepada pihak yang tidak memeluk Islam itu memfailkan petisyen pembubaran perkahwinannya di mahkamah. Manakala pihak yang memeluk Islam tidak langsung mempunyai hak untuk membubarkan perkahwinan tersebut.

Pindaan terhadap seksyen tersebut adalah perlu demi memberi keadilan kepada kedua-dua pihak tidak kira pihak yang memeluk Islam atau tidak kerana Seksyen 51 ini seolah-olah menganggap memeluk Islam itu adalah suatu kesalahan dan kerana itu orang yang memeluk Islam perlu dihukum dan hak mereka untuk mendapatkan perceraian ditarik daripada mereka.

3. Rang Undang-undang Seksyen 88 Akta Membaharui Undang-undang (Perkahwinan dan Perceraian) 1976

Rang Undang-undang Seksyen 88 ini merujuk kepada peruntukan berhubung kedudukan agama anak bagi pasangan suami isteri sekiranya salah seorang

daripada mereka memeluk agama Islam.¹ Di bawah pindaan tersebut, seorang ibu atau bapa yang memeluk Islam tidak boleh menukar agama anaknya tanpa mendapatkan persetujuan bekas pasangan mereka.

Walaupun bagaimanapun, Kerajaan telah memutuskan untuk menarik balik rang undang-undang tersebut bagi memberi ruang untuk berunding dengan pakar mengenai bagaimana menyelesaikan konflik yang timbul daripada percanggahan hak jagaan antara ibu bapa Islam dan bukan Islam.

4. Isu murtad

Persoalan murtad juga dikaitkan dengan bidang kuasa mahkamah syariah. Namun masih lagi terdapat segelintir yang masih enggan menerima hakikat kewujudan mahkamah syariah dan bidang kuasanya. Malah sesetengah golongan cuba mengaburi bidang kuasa mahkamah syariah ini dengan mencampurkan bidang-bidang lain yang bukan terletak di bawah bidang kuasa mahkamah syariah.

5. Pernikahan bawah umur

Pernikahan bawah umur juga dijadikan polemik walaupun Islam membenarkan seorang yang telah mencapai umur baligh bernikah. Perspektif dari pandangan dan norma hidup barat yang mengehendkan pernikahan setelah mencapai umur 18 tahun dipegang erat oleh sesetengah golongan walaupun agama membenarkannya.

¹ <http://www.utusan.com.my/berita/politik/rang-undang-undang-membaharui-undang-undang-perkahwinan-dan-perceraian-pindaan-2017-lulus-fasal-88a-gugur-1.513323#ixzz4zb7M3Mv3>

Penulisan mengenai pelaksanaan perundangan Islam di Malaysia juga telah banyak dihasilkan oleh tokoh-tokoh tanah air seperti penulisan Allahyarham Profesor Tan Sri Ahmad Mohammad Ibrahim dan ahli-ahli yang pakar dalam bidang undang-undang dan syariah termasuk ahli akademik dan professional yang tidak perlu dinyatakan nama-nama mereka. Begitu juga dengan seminar-seminar yang menyentuh perkara yang sama di merata tanah air. JAKIM, IKIM, JKSM dan pusat-pusat pengajian tinggi adalah diantara institusi-institusi yang telah banyak menganjurkan perbincangan dan seminar-seminar tentang perundangan Islam di Malaysia.²

² Abdul Monir Yaacob, Pelaksanaan Perundangan Islam di Malaysia: Satu Penilaian, Jurnal Fiqh, No.6 (2009) 1-20

2. OBJEKTIF KAJIAN

Objektif kajian ini adalah untuk meneliti kedudukan agama Islam di sisi Perlembagaan Persekutuan dalam usaha memartabatkan kedudukan undang-undang syariah. Kajian ini juga bertujuan untuk menjelaskan kepada masyarakat bukan beragama Islam bahawa hak beragama mereka tidak terusik walaupun undang-undang syariah diperkasakan

3. SKOP KAJIAN

Kajian ini menyentuh berkenaan kedudukan istimewa Islam di sisi Perlembagaan Persekutuan, peranan masyarakat berbilang bangsa dan merangkumi juga penjelasan terhadap salah tanggapan umum kedudukan Islam sebagaimana yang terdapat di dalam Perlembagaan Persekutuan.

Kajian ini juga akan membincangkan berkenaan Cadangan Pindaan Akta 355.

4. KEDUDUKAN ISTIMEWA ISLAM DI SISI PERLEMBAGAAN PERSEKUTUAN

Berdasarkan kepada Perkara 3(1) Perlembagaan Persekutuan, agama Islam ternyata diberi kedudukan yang istimewa berbanding agama-agama lain di negara ini. Ini terbukti apabila undang-undang tertinggi ini menyatakan bahawa Islam adalah agama Persekutuan manakala agama-agama lain pula bebas untuk dianuti dan

dipraktikkan oleh penganut-penganutnya. Dalam konteks negeri-negeri pula, hampir kesemua Perlembagaan negeri-negeri memperuntukkan bahawa Islam adalah agama rasmi negeri di samping jaminan kebebasan beragama terpelihara sebagaimana di dalam Perlembagaan. Peruntukan seumpama ini merupakan kesinambungan kepada apa yang wujud di dalam perlembagaan bertulis negeri-negeri Melayu sebelumnya seperti Perlembagaan Negeri Johor 1895 dan Negeri Terengganu 1911. Apa yang menarik untuk diberi perhatian ialah peruntukan mengenai Islam ini diberi keutamaan dari segi urutan peruntukan dalam Perlembagaan.

Perlu diingat bahawa, walaupun Perlembagaan itu adalah undang-undang utama dan tidak ada yang dapat mengatasinya, namun harus diingat bahawa Islam yang meliputi undang-undang Islam juga merupakan sebahagian dari undang-undang yang diliputi dan diiktiraf oleh perlembagaan itu sendiri. Dengan kata lain, undang-undang Islam itu adalah sebahagian dari kandungan Perlembagaan itu sendiri.

Kedudukan Islam sebagai agama Persekutuan menunjukkan bahawa agama Islam telah diberi keistimewaan dalam perlembagaan berbanding agama-agama lain di negara ini. Kedudukan Islam yang istimewa ini tidak harus dipertikaikan memandangkan peruntukan mengenainya ditunjangi oleh Perlembagaan. Perlembagaan Persekutuan itu pula adalah hasil kompromi dan permuafakatan bersama pemimpin-pemimpin negara dan masyarakat yang terdiri dari pelbagai kaum dan agama semasa Persekutuan Tanah Melayu mencapai kemerdekaannya pada tahun 1957.

Kedudukan Istimewa Islam ini juga telah mengambil kira elemen-elemen tradisional penduduk asal Tanah Melayu iaitu orang-orang Melayu ratusan tahun

sebelumnya yang terus menerus dipertahankan. Contohnya, agama Islam telah menjadi anutan sejak ratusan tahun bagi orang-orang Melayu. Kerajaan Melayu Melaka yang bertapak kukuh selama lebih kurang 100 tahun pada kurun ke-15 telahpun memperkenalkan undang-undang Islam yang dikenali Hukum Kanun Melaka. Walaupun undang-undang tersebut dikatakan mengandungi unsur-unsur adat, namun sebahagian besar kandungannya merupakan undang-undang Islam sebenar meliputi perkara-perkara sivil dan jenayah.

Oleh yang demikian, tidaklah menghairankan mengapa Islam menjadi agama Pesekutuan. Sebagai Agama Persekutuan, Islam menjadi agama yang dominan dan mendapat banyak keistimewaan di negara ini berbanding agama-agama Islam. Apa yang penting dalam hal ini ialah, betapa pentingnya seluruh warga Malaysia yang terdiri dari pelbagai kaum dan agama ini menghayati sejarah negara. Tujuannya, agar setiap peruntukan penting dalam undang-undang di negara kita dapat difahami mengapa ia berlaku sedemikian rupa. Pemahaman mendalam mengenai sejarah negara dan undang-undang tidak syak lagi dapat mengikis rasa ketidakpuas hati mana-mana pihak terhadap suatu peruntukan undang-undang itu.

5. SALAH TANGGAPAN UMUM TERHADAP KEDUDUKAN ISLAM DI MALAYSIA

Mahamad Naser Disa³ memperincikan sepuluh salahtanggapan umum terhadap kedudukan Islam di Malaysia sebagaimana yang terdapat di dalam Perlembagaan Persekutuan. Pemahaman kepada isu ini mempunyai kesan yang besar dalam

³ Kertas Kerja bertajuk '10 Salah Tanggapan Mengenai Kedudukan Islam di Malaysia' di Konvensyen Transformasi Sistem Perundangan Islam di Malaysia anjuran Institut Kefahaman Islam Malaysia dan Majlis Agama Islam Selangor pada 5-6 April 2011.

menangani segala krisis dan cabaran mega yang melanda negara ketika ini. Sepuluh salah tanggapan dinukilkan Mahamad Naser Disa tersebut diringkaskan seperti berikut:-

- 1) Islam sekadar agama rasmi. Ungkapan tersebut jauh tersasar dari kedudukan sebenar kerana Perkara 3(1) Perlembagaan Persekutuan memperuntukkan Islam sebagai agama bagi Persekutuan tanpa ada sebarang perkataan rasmi pun. Impak perkataan rasmi yang ditambah itu mengelirukan ramai orang sehingga ada yang menghujahkan Malaysia adalah sebuah negara demokrasi secular dengan Islam sebagai agama rasmi. Hakikatnya perkataan-perkataan 'demokrasi', 'sekular' dan 'rasmi' tidak wujud pun di dalam Perlembagaan Persekutuan.
- 2) Malaysia negara secular. Ciri sifat secular negara ini sebenarnya awal-awal lagi telah ditolak kerana hanya dua daripada tiga elemen di dalam Perkara 3 (1) tersebut diterima. Ketiga-tiga elemen tersebut ialah:-
 - a. Islam adalah agama bagi Persekutuan;
 - b. Tidak menafikan penganut agama lain mengamalkan agama mereka; dan
 - c. Tidak menafikan ciri secular negara.

Elemen yang disebut di para (c) di atas telah ditolak dan tidak dimasukkan di dalam Perlembagaan Persekutuan.

- 3) Kedudukan Islam lebih rendah dari Perlembagaan Persekutuan. Perkara 4(1) tidak menafikan Islam sebagai agama bagi Persekutuan malah memartabatkan

Perkara 3(1) di atas. Malah Yang di-Pertuan Agong di dalam sumpah jawatan⁴ baginda dikehendaki oleh Perlembagaan Persekutuan berikrar menggunakan nama Allah antara lain akan memelihara Islam pada setiap masa.

4) Hak kesamarataan agama. Walaupun Perlembagaan Persekutuan melarang diskriminasi atas dasar agama semata-mata, namun terdapat pengecualian dalam hal kedudukan agama-agama. Kedudukan Islam dalam Perlembagaan Persekutuan adalah berlainan daripada kedudukan agama-agama lain. Hanya Islam sebagai suatu agama yang disebut dengan namanya dalam Perlembagaan Persekutuan iaitu sebagai agama bagi Persekutuan.⁵ Malah dana awam juga boleh digunakan untuk tujuan agama islam, agama-agama lain tidak disebut.⁶

5) Legasi penjajah yang bercanggah dengan Islam dianggap system konvensional manakala system Islam sekadar alternatif. System perundangan masih bersandarkan undang-undang lazim Inggeris sedangkan tiada peruntukan dalam Perlembagaan Persekutuan yang mewajibkan undang-undang tersebut diteruskan. Bahkan undang-undang yang membolehkan ianya terus bernafas di negara ini selepas Merdeka sebenarnya terletak dalam bahagian Sementara dan Peralihan.⁷ Akta Undang-undang Sivil 1956 hanya membenarkan rujukan kepada Undang-undang Inggeris sekiranya ada lacuna dan keperluan setempat.

⁴ Jadual Keempat Perlembagaan Persekutuan

⁵ Lina Joy lwn. Majlis Agama Islam Wilayah Persekutuan & Yang lain [2007] 3 CLJ

⁶ Perkara 12(2) Perlembagaan Persekutuan

⁷ Bahagian XIII Perlembagaan Persekutuan

6) Memperjuangkan Islam dianggap cenderung kepada pembangkang. Ada golongan yang beranggapan pihak memperjuangkan kedaulatan Islam berpihak kepada Pembangkang. Memperjuangkan Islam adalah tanggungjawab semua orang Islam apatah lagi kedudukan Islam yang telah dimuliakan di dalam Perlembagaan Persekutuan.

7) Islam tanggungjawab negeri. Semua pihak termasuklah Kerajaan Persekutuan terikat dengan sumpah Yang di-Pertuan Agong memelihara agama Islam pada setiap masa.⁸ Lafaz tersebut menjadikan tanggungjawab berperlembagaan kepada semua pihak memelihara Islam pada setiap masa. Prof Muhammad Imam mengupas kewajipan mengenai Islam seperti berikut:-

'The provision worded as it is, lends itself to a persuasive interpretation that it casts upon the Federation a positive obligation to protect, defend and promote the religion of Islam and to assist, enable and facilitate Muslims, individually and collectively, to order their lives in accordance with the injunctions of Islam'.⁹

Jelaslah walaupun hal ehwal mentadbir agama Islam di bawah kuasa negeri tetapi Persekutuan masih juga bertanggungjawab untuk memelihara agama negara ini termasuklah menyediakan dana prasarana dan institusi agama Islam.

8) Pihak Berkuasa Agama Negeri berada di bawah kawalan Kerajaan Negeri. Sultan dan Yang di-Pertuan Agong adalah ketua agama bagi semua negeri di

⁸ Jadual Keempat Perlembagaan Persekutuan

⁹ Freedom of religion under Federal Constitution of Malaysia – A reappraisal, Mohammed Imam; [1994] 2 CLJ ivii (June)

Malaysia termasuklah Sarawak yang tidak mempunyai agama negeri. Pihak berkuasa utama menasihati Sultan atau Yang di-Pertuan Agong ialah Majlis Agama Islam Negeri berkenaan. Oleh itu Majlis Agama Islam Negeri menasihati Sultan dan Yang di-Pertuan Agong tanpa campurtangan dari Kerajaan Negeri dalam hal ehwal Islam. Ia seolah-olah Majlis Agama Islam Negeri adalah sebuah kerajaan yang menjaga hal ehwal Islam terus bertanggungjawab kepada Sultan dan Yang di-Pertuan Agong. Badan ini sepatutnya bebas dari campurtangan Kerajaan Negeri kerana kerajaan negeri juga terdiri adri orang bukan Islam. Perlembagaan Persekutuan memberi jaminan sesuatu kumpulan agama berhak mentadbir agamanya tanpa campurtangan orang lain.¹⁰

- 9) Sejarah Islam bermula pada 1957. Kerajaan Islam di Malaysia dan Nusantara telah bermula lama. Di Malaysia sejak Kesultanan Melayu Melaka lagi. Sejak itulah undang-undang Islam telah diamalkan dan membentuk jatidiri masyarakat. Oleh yang semikian sejarah Islam sejak Kesultanan Melayu Melaka lagi hendaklah diambil kira di dalam mentafsirkan Perlembagaan Persekutuan.

¹⁰ Perkara 11 (3) Perlembagaan Persekutuan

10) Berpolitik secara Islam; jangan mempolitikkan Islam. Di dalam berpolitik umat Islam hendaklah mengamalkan politik yang dianjurkan Islam bukan menggunakan Islam untuk kepentingan politik peribadi masing-masing.

6. CADANGAN PINDAAN AKTA 355

6.1 Latar Belakang Ringkas Berkenaan Cadangan Pindaan Akta 355¹¹

Akta Mahkamah Syariah (Bidang Kuasa Jenayah) 1965 (selepas ini disebut sebagai Akta 355) merupakan undang-undang yang diluluskan oleh Parlimen bagi menentukan had bidang kuasa Mahkamah Syariah untuk membicarakan dan menjatuhkan hukuman ke atas orang-orang Islam yang melakukan kesalahan terhadap perintah agama Islam. Akta ini menentukan had bidang kuasa berkaitan hukuman kesalahan Syariah yang boleh digubal oleh Badan Perundangan Negeri, dan seterusnya dilaksanakan oleh Mahkamah Syariah di seluruh Malaysia. Seksyen 2 Akta tersebut memperuntukkan seperti berikut:

Seksyen 2. Bidang kuasa Jenayah Mahkamah Syariah.

“Mahkamah Syariah yang ditubuhkan dengan sempurnanya di bawah mana-mana undang-undang dalam sesuatu Negeri dan diberi bidang kuasa ke atas orang-orang yang menganuti agama Islam dan berkenaan dengan mana-mana perkara yang disebut satu persatu dalam Senarai II bagi Senarai Negeri dalam Jadual Kesembilan kepada Perlembagaan Persekutuan adalah dengan ini

¹¹ Dr. Zulkifli Mohamad Al-Bakri, Bayan Linas, Isu Cadangan Pindaan Akta 355: Suatu Pendapat, September 2016

diberi bidang kuasa berkenaan dengan kesalahan-kesalahan terhadap rukun-rukun agama Islam oleh orang-orang yang menganuti agama tersebut yang boleh ditetapkan di bawah mana-mana undang-undang bertulis:

*Dengan syarat bahawa bidang kuasa sedemikian tidaklah boleh dijalankan berkenaan dengan apa-apa kesalahan yang boleh dihukum penjara selama tempoh **melebihi tiga tahun** atau denda **melebihi lima ribu ringgit** atau sebatan **melebihi enam kali** atau apa-apa gabungan hukuman-hukuman tersebut.”*

Seksyen 2 dalam akta tersebut juga menjelaskan hanya orang Islam yang boleh dibicarakan dan dihukum di Mahkamah Syariah.

Mengikut kronologi sejarah, Parlimen Persekutuan sebagai penggubal undang-undang telah meluluskan dan mewartakan Akta 355 pada tahun 1965 dengan mengambil punca kuasa daripada Perlembagaan Persekutuan pada Butiran 1, Senarai Negeri, Jadual Kesembilan. Bahagian yang bersesuaian daripada Butiran tersebut ialah urusan berkaitan Islam dan urusan negeri termasuklah, *“...keanggotaan, susunan dan tatacara mahkamah Syariah, ... tetapi tidak mempunyai bidang kuasa berkenaan dengan kesalahan kecuali setakat yang diberikan oleh undang-undang persekutuan;...”*.

Tajuk panjang dan mukadimah Akta 355 menyatakan bahawa Akta ini bertujuan memberikan bidang kuasa kepada Mahkamah yang ditubuhkan di bawah undang-undang negeri bagi mengendalikan kesalahan-kesalahan di bawah undang-undang Islam. Ia bertujuan untuk membezakan kesalahan atau jenayah yang berada dalam Senarai Persekutuan dan Senarai Negeri serta meletakkan hal berkaitan

jenayah di bawah kawalan Persekutuan walaupun hal ehwal Islam dan perundangan Islam diisytiharkan sebagai kuasa autonomi negeri.

Rang Undang-Undang (RUU) berkenaan, telah dibentang oleh Menteri Tanah dan Galian pada ketika itu, YB Encik Abdul Rahman Yaakub (sekarang Tun Datuk Patinggi), seorang anak jati Negeri Sarawak. Beberapa Ahli Parlimen telah membahaskan RUU ini termasuk Ahli Parlimen Pasir Puteh, YB Encik Mohamed Asri bin Haji Muda yang telah mengajukan soalan kepada sidang Parlimen

“Tuan Yang di-Pertua, pengemukakan Rang Undang2 yang mengenai Mahkamah Shara'iyah ini, pada pandangan saya, ada-lah satu perchubaan yang baik dalam langkah awal bagi menyatukan kedudukan perjalanan Mahkamah Shara'iyah di-seluruh negara kita ini. Dalam pada itu, saya suka meminta jaminan daripada Menteri Yang Berhormat bahawa had2 sekatan bagi hukuman2 yang paling berat di dalam kesalahan jenayah sa-bagaimana yang terchantum di-dalam Fasal 2 dalam Rang Undang2 ini bukan-lah sa-bagai satu hak yang mutlak; yang saya maksudkan hak yang mutlak ya'ani mati, yang tidak akan . dapat di-pinda2 dan di-ubah2 lagi.”¹²

Merujuk kepada Penyata Rasmi Parlimen pada ketika itu, telah dipetik sebagai berkata:

“Tuan Yang di-Pertua,...Ahli Yang Berhormat daripada Pasir Puteh telah menimbulkan satu soalan, ia-itu beliau berharap bahawa tingkatan hukuman yang tersebut didalam Clause 2 dalam Rang Undang2 ini tidak merupakan satu

¹² Penyata Rasmi Parlimen (3 Mac 1965) ms 6524

tingkatan yang tidak boleh di-pinda dan di-ubah dalam menggunakan perkataan-nya ialah bukan satu Undang2 yang mutlak. Jawapan-nya ya, kerana Parlimen boleh membuat, Parlimen boleh mengubah Undang2, Parlimen boleh meminda Undang2, Parlimen boleh memansokhkan Undang2; itu jawapannya. Kalau Parlimen berfikir di-masa akan datang hukuman tersebut di dalam Clause 2 itu tidak menchukupi, ia-nya boleh di-ubah.”¹³

Setelah dibahaskan, RUU tersebut telah dipersetujui oleh semua Ahli Parlimen Dewan Rakyat. Dengan itu, bidang kuasa jenayah Mahkamah Syariah pada ketika itu meliputi Semenanjung Malaysia, kecuali Sabah dan Sarawak, dan kuasa hukuman ditetapkan pada kadar maksimum **hukuman penjara tidak lebih dari 6 bulan dan denda tidak melebihi RM1,000.**

19 tahun kemudian, Rang Undang-Undang Mahkamah Syariah (Bidang Kuasa Jenayah) (Pindaan) 1984 telah dibentang (bacaan kali yang kedua), dibahas dan dipersetujukan oleh Dewan Rakyat pada 10, 11 dan 12 Oktober 1984 di Penggal Kedua, Parlimen Keenam. Pindaan itu telah dibentang oleh Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri pada waktu itu, YB Dr. Mohamad Yusof bin Haji Mohamad Noor dengan dipetik kenyataan beliau sebagai berkata:

“Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan iaitu Suatu Akta untuk meminda Akta Mahkamah Syariah (Bidang Kuasa Jenayah) 1965 dibacakan kali yang kedua sekarang. Tuan Yang di-Pertua, pindaan yang dicadangkan ini adalah bertujuan untuk memperluaskan lagi bidang kuasa jenayah bagi membolehkan Mahkamah-mahkamah Syariah membicarakan kesalahan-

¹³ Penyata Rasmi Parlimen (3 Mac 1965) ms 6550

kesalahan yang boleh dihukum penjara selama tempoh tidak melebihi 3 tahun atau apa-apa denda tidak melebihi \$5,000 atau sebat tidak melebihi 6 kali atau apa-apa cantumannya berbanding dengan kuasa sekarang yang menghadkan kepada penjara 6 bulan atau dengan denda \$1,000 atau kedua-duanya sekali.”¹⁴

Pada tahun 1989, Akta 355 sekali lagi dipinda untuk meluaskan pemakaiannya ke negeri Sabah dan Sarawak. Rang Undang-Undang Mahkamah Syariah (Bidang Kuasa Jenayah) (Pindaan dan Perluasan) 1989 dibuat bacaan kali kedua (tiada ahli yang berbahas) dan dipersetujukan oleh Dewan Rakyat pada 24 Mac 1989 di Penggal Ketiga, Parlimen Ketujuh. Seksyen 1(2) Akta 1965 dipinda dengan menggantikan perkataan-perkataan “*hanya bagi negeri-negeri di Malaysia Barat*” dengan perkataan-perkataan “*bagi semua Negeri di Malaysia*”.¹⁵ Pindaan ini adalah bertujuan memperluaskan pemakaiannya ke negeri-negeri Sabah dan Sarawak dan mengesahkan bidang kuasa yang telah dilaksanakan oleh mahkamah-mahkamah Syariah di kedua-dua negeri tersebut. Dalam kata lain, keputusan-keputusan Mahkamah Syariah berkuatkuasa secara kebelakangan (*retrospective effect*).

Pada 26 Mei 2016, Ahli Parlimen Marang, Yang Berhormat Dato' Seri Haji Abdul Hadi Awang telah diberi kebenaran oleh Yang di-Pertua Dewan Rakyat setelah Kerajaan bersetuju mendahulukan Usul Persendirian dalam Aturan Urusan Mesyuarat Dewan Rakyat bagi mencadangkan satu Rang Undang-undang Ahli Persendirian (*Private Members Bill*) bernama Rang Undang-undang Mahkamah Syariah (Bidang Kuasa Jenayah) (Pindaan) 2016 seperti berikut:

¹⁴ Penyata Rasmi Parlimen (10 Oktober 1984) ms 4489-4490

¹⁵ Penyata Rasmi Parlimen (24 Mac 1989) ms 2572-2576

- (i) menggantikan Seksyen 2 dengan seksyen berikut;

“2. Mahkamah Syariah akan mempunyai kuasa ke atas seseorang penganut agama Islam dan di dalam hal-hal kesalahan di bawah perkara-perkara yang disenaraikan di dalam Butiran 1 Senarai Negeri di bawah Jadual Kesembilan, Undang-undang Persekutuan.” dan

- (ii) memasukkan selepas Seksyen 2 dengan seksyen berikut

“2A. dengan menjalankan undang-undang jenayah di bawah Seksyen 2, Mahkamah Syariah berhak menjatuhkan hukuman yang dibenarkan oleh undang-undang Syariah berkaitan hal-hal kesalahan yang disenaraikan di bawah seksyen yang disebutkan di atas selain daripada hukuman mati.”

Adalah amat penting juga untuk diberi perhatian bahawa cadangan pindaan Akta 355 hanya melibatkan peruntukan kesalahan-kesalahan sedia ada dalam enakmen jenayah negeri-negeri dan sama sekali tidak melibatkan kesalahan-kesalahan jenayah di bawah Senarai Persekutuan.

6.2 Keperluan Penambahbaikan Akta 355 dari Sudut Perundangan¹⁶

Walaupun sedikit sahaja aspek yang terkesan dengan pindaan, implikasinya ke atas kuasa negeri berkenaan kesalahan Syariah adalah sangat besar. Halangan bidang kuasa di dalam Akta 355 ini merupakan cabaran besar dalam memperkasa hukuman kesalahan-kesalahan Syariah, sekiranya mahu ditambah jumlah dan tahap hukuman kepada kesalahan Syariah. Hal ini berikutan tidak semua hukuman syariah

¹⁶ Dr. Zulkifli Mohamad Al-Bakri, Bayan Linas, Isu Cadangan Pindaan Akta 355: Suatu Pendapat, September 2016

berada di bawah paras hukuman penjara tidak melebihi 3 tahun, denda tidak melebihi RM5,000 dan sebatan tidak melebihi 6 kali atau apa-apa gabungan hukuman-hukuman tersebut. Justeru, akta ini perlu dipinda supaya relevan dengan tuntutan syarak. Ia adalah bidang tugas Parlimen Persekutuan, kerana ia adalah sebuah akta yang diterima pakai di semua negeri. Cadangan pindaan perlu dilakukan di peringkat Persekutuan kerana ia adalah undang-undang Persekutuan sekali pun yang tercatat dalam Butiran 1, Senarai Negeri. Memandangkan ia adalah keperluan Perlembagaan, adalah tidak munasabah untuk membuat suatu tanggapan bahawa Akta 355 adalah bercanggah dengan Perlembagaan. Frasa *as conferred by federal law* amat jelas dan nyata memerlukan pengubalan akta ini. Jika pada tahun 1984 ia telah ditambah baik, masakan setelah 32 tahun penambahbaikan tidak boleh dilakukan. Hanya setelah had maksima hukuman yang ditetapkan oleh Akta 355 ditingkatkan barulah hukuman yang bersesuaian boleh ditentukan di dalam enakmen-enakmen Syariah di negeri-negeri.

Secara ringkasnya, Enakmen atau Akta Jenayah Syariah telah memperuntukkan kesalahan-kesalahan jenayah seperti berikut:

- i. kesalahan yang berhubung dengan akidah;
- ii. kesalahan berhubung dengan kesucian agama Islam dan institusinya;
- iii. kesalahan berhubung dengan rukun Islam, arak, judi dan kesusilaan;
- iv. kesalahan seksual;
- v. kesalahan berhubung dengan kesejahteraan orang lain; dan
- vi. kesalahan pelbagai;

Manakala Enakmen atau akta undang-undang keluarga Islam pula mengandungi:

- vii. penalti berhubung dengan akad nikah dan pendaftaran perkahwinan;
dan
- viii. penalti am.

Sebagai contoh, terdapat sepuluh jenis kesalahan seksual yang diperuntukkan di bawah Enakmen Jenayah Syariah Selangor 1995 iaitu perbuatan sumbang mahram, pelacuran, muncikari (seseorang yang bertindak sebagai orang tengah antara seorang perempuan dengan seorang lelaki bagi apa-apa maksud yang menyalahi Hukum Syarak), persetubuhan luar nikah, perbuatan persediaan untuk melakukan persetubuhan luar nikah, hubungan jenis antara orang yang sama jantina, persetubuhan bertentangan dengan hukum tabii, khalwat, lelaki berlagak seperti perempuan dan perbuatan tidak sopan di tempat awam.

Secara umumnya, persetubuhan haram (zina), qazaf (tuduhan bohong atas kesalahan zina), minum arak, keluar Islam (murtad) adalah kesalahan-kesalahan yang telah sedia ada diperuntukkan dalam Enakmen Jenayah Syariah di negeri-negeri. Justeru, cadangan pindaan dengan membenarkan Mahkamah Syariah berhak menjatuhkan hukuman, "selain dari hukuman mati." bermakna hukuman denda, penjara dan sebatan boleh ditingkatkan, misalnya sebatan sehingga 100 kali bagi menepati kehendak syarak.

Tun Abdul Hamid bin Haji Omar dalam satu kertas kerjanya¹⁷ ada memberikan cadangan untuk membolehkan Badan Perundangan Negeri menggubal undang-undang di bawah Senarai Negeri (misalnya zina, menuduh orang berzina, meminum minuman yang memabukkan) agar Parlimen Persekutuan terlebih dahulu meminda Akta 355. Dengan melakukan pilihan ini, Badan Perundangan Negeri boleh mempraktikkan undang-undang di bawah Senarai Negeri yang terpakai hanya kepada orang Islam dan ditadbirkan oleh Mahkamah Syariah.

Dari sudut perbincangan sejarah pula, Cadangan Pindaan Akta 355 bertujuan meningkatkan kuasa Mahkamah Syariah bukanlah satu perkara asing kerana pindaan Akta ini pernah dilakukan pada tahun 1984 dari hukuman penjara tidak melebihi tempoh 6 bulan dan denda tidak melebihi RM1,000 kepada hukuman seperti hari ini iaitu hukuman maksimum 3 tahun penjara, denda RM 5,000.00, dan 6 kali sebatan. Dengan kata lain, bidang kuasa membicarakan dan menjatuhkan hukuman oleh Mahkamah Syariah atas kesalahan-kesalahan jenayah syariah seperti yang termaktub di bawah Akta 355 adalah tidak mencukupi untuk mencapai keadilan seperti mana yang diperuntukkan di dalam Syarak.

Menurut Prof. Madya Dr. Zulfakar Ramlee, Pensyarah di Ahmad Ibrahim Kulliyah of Law (AIKOL), International Islamic University Malaysia (IIUM) yang dilontarkan dalam Wacana Undang-Undang Rahmah 2016 Siri 1 bertajuk RUU Akta 355 : Apa Implikasinya?¹⁸, Cadangan Pindaan Akta 355 adalah penting dan sesuai dengan keadaan di Malaysia kini. Jika diimbau 32 tahun lepas, hukuman maksimum

¹⁷ Pelaksanaan Undang-undang Jenayah Islam (Hudud,Qisas, Takzir) di Malaysia – Prospek dan Cabaran
<https://tunabdulhamid.me/2015/04/pelaksanaan-undang2-jenayah-islam-di-malaysia-bm/>

¹⁸ <https://www.youtube.com/watch?v=Tc6idEnrC3o>

3 tahun penjara, denda RM 5,000 dan 6 kali sebatan adalah hasil penambahan dari hukuman sebelumnya di bawah Akta Mahkamah Syariah (Bidang Kuasa Jenayah) 1965 yang hanya memperuntukkan denda maksimum RM1000 dan penjara tidak melebihi 6 bulan.

Beliau juga berpandangan seperti berikut:

"Pindaan Akta 355 ini seumpama permit atau lesen untuk membina lebuh raya lima lorong (lima lorong yang memperkasakan lima maqasid syariah)."¹⁹

Tambahan lagi, peruntukan hukuman sedia ada untuk kesalahan syariah adalah tidak munasabah. Contohnya, jika dilihat dari gejala aqidah yang berleluasa di Malaysia, seperti isu beberapa individu yang mengaku sebagai Imam Mahdi, isu Ayah Pin dan pembawa ajaran sesat, mereka tidak akan pernah serik jika hukuman ini dianggap "mampu" ditanggung dan tiada nilai pendidikan atau hukuman.

Langkah yang bersejarah ini juga sebenarnya menyahut seruan Yang di-Pertuan Agong, Tuanku al-Haj Abdul Halim Mu`adzam Shah Ibni al-Marhum Sultan Badlishah dalam titah baginda sempena Mesyuarat Pertama Penggal Keempat Parlimen Ketiga Belas pada 7 Mac 2016 yang menyebut:

"Beta menyokong penuh segala inisiatif bagi mendaulatkan Islam sebagai agama Persekutuan dan dalam masa yang sama agama-agama lain boleh diamalkan dengan bebas dan damai di negara ini. Beta berharap langkah-langkah ke arah memperkukuhkan institusi agama dan kecekapan

¹⁹ Dr. Zulkifli Mohamad Al-Bakri, Bayan Linas, Isu Cadangan Pindaan Akta 355: Suatu Pendapat, September 2016

perlaksanaan undang-undang pentadbiran agama Islam melalui pemerkasaan mahkamah syariah dapat disegerakan. Isu-isu keagamaan perlu dirujuk kepada pihak berautoriti agama dan tidak wajar dibuat tafsiran secara individu atau berkelompok kerana boleh mencetuskan kecelaruan, ketegangan dan konflik dalam masyarakat.”

6.3 Beberapa Kekeliruan Yang Perlu Dijelaskan

Terdapat beberapa kekeliruan yang perlu diberi kefahaman yang jelas agar masyarakat tidak terperangkap dalam kesamaran yang sepatutnya difahami dengan sebaik mungkin. Antaranya:

➤ **Penentuan Bidang Kuasa Mahkamah Syariah ialah Hak Mutlak Negeri**

Butiran 1 Senarai Negeri Jadual Kesembilan secara khususnya menetapkan bidangkuasa Mahkamah Syariah sebagai hak mutlak negeri-negeri kecuali dalam menentukan had maksima hukuman di mana ia dinyatakan di dalam undang-undang Persekutuan iaitu Akta 355.

“...pewujudan dan penghukuman kesalahan yang dilakukan oleh orang yang menganut agama Islam terhadap perintah agama itu, kecuali berkenaan dengan perkara yang termasuk dalam Senarai Persekutuan; keanggotaan, susunan dan tatacara mahkamah Syariah, yang hendaklah mempunyai bidang kuasa hanya ke atas orang yang menganut agama Islam dan hanya berkenaan dengan mana-mana perkara yang termasuk dalam perenggan ini, tetapi tidak mempunyai bidang kuasa berkenaan dengan kesalahan kecuali setakat yang diberikan oleh undang-undang persekutuan;”

Keluasan bidangkuasa Mahkamah Syariah adalah sepertimana yang terkandung dalam Butiran 1 ini dan ia tidak meliputi perkara-perkara dalam senarai Persekutuan.

Seorang panel Pemikir Pejabat Mufti Wilayah Persekutuan dan pensyarah kanan Universiti Islam Antarabangsa Malaysia (UIAM), Dr. Shamrahayu Abdul Aziz dalam satu tulisan ringkasnya di laman sesawang IKIM²⁰ berpendapat, Akta 355 tersebut bermaksud untuk membezakan kesalahan²¹ dan jenayah²² yang berada dalam Senarai Persekutuan dan Senarai Negeri. Ini sekaligus meletakkan hal berkaitan jenayah di bawah bidang kuasa Kerajaan Persekutuan dan kesalahan di bawah Kerajaan Negeri.

Menurut beliau, dengan kehadiran akta ini dapat membetulkan pemahaman umum terhadap bidang kuasa negeri yang dikatakan mempunyai peruntukan mutlak terhadap perkara-perkara berkaitan Islam apatah lagi apabila ia melibatkan persoalan-persoalan penguatkuasaan undang-undang jenayah. Justeru, pemahaman orang ramai yang mengatakan Badan Perundangan Negeri memiliki kuasa mutlak menggubal undang-undang Islam adalah tidak tepat. Penggubalan dan pemindaan perlu bermula daripada Kerajaan Persekutuan.

➤ **Cadangan Pindaan Akta 355 ialah ‘Jalan Belakang’ Menuju Perlaksanaan “Hudud”.**

Di negeri Kelantan, selain Enakmen Kanun Jenayah Syariah Kelantan, 1985 yang sedang berkuatkuasa, juga telah diwujudkan Enakmen Kanun Jenayah Syariah II

²⁰ <http://www.ikim.gov.my/index.php/2015/10/05/akta-355/>

²¹ Frasa ‘kesalahan’ bermaksud kesalahan-kesalahan yang melibatkan bidang kuasa undang-undang Islam seperti kesalahan berkait soal zakat, solat Jumaat, perkahwinan dan hutang.

²² Frasa ‘jenayah’ bermaksud kesalahan-kesalahan yang melibatkan bidang kuasa undang-undang Kanun Keseksaan seperti jenayah mencuri, merompak dan membunuh.

Negeri Kelantan (selepas ini disebut “EKJS II”) pada tahun 1993 dan telah ditambahbaik dengan pindaan 2015 EKJS II (Pindaan) 2015. Pindaan Akta 355 ini tidak terkesan kepada EKJS II atau lebih dikenali Kanun Hudud di negeri Kelantan kerana ia mengandungi kesalahan dan hukuman qisas (bunuh balas bunuh) dan mencuri (sariqah) dengan hukuman potong tangan. Ini kerana EKJS II telah melangkaui bidang kuasa yang diperuntukkan dalam Akta 355, di mana kesalahan bunuh dan mencuri serta hukuman mati adalah terkandung di bawah Kanun Keseksaan (Penal Code) yang terletak dalam Senarai Persekutuan.

Bagi meningkatkan bidang kuasa Mahkamah Syariah di Negeri Kelantan, pindaan perlu dibuat ke atas Enakmen Kanun Jenayah Syariah Kelantan, 1985 yang sedang berkuatkuasa mengenai hukuman bagi kesalahan sedia ada berkaitan dengan ajaran agama Islam termasuk zina, qazaf, dan minum arak. Misalnya Seksyen 11 mengenai zina memperuntukan: -

“Sesiapa yang berzina yang tidak boleh dikenakan hukuman hadd mengikut Hukum Syarak adalah bersalah atas suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, dikenakan hukuman penjara selama tempoh tidak melebihi tiga tahun atau denda tidak melebihi lima ribu ringgit atau kedua-duanya dan disebut enam kali.”

Juga Seksyen 25 mengenai minuman yang memabukkan memperuntukan:-

“(1) Sesiapa yang minum arak atau sebarang minuman yang memabukkan yang tidak boleh dikenakan hukuman hadd mengikut Hukum Syarak adalah bersalah atas suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, dikenakan

hukuman denda tidak melebihi lima ribu ringgit atau penjara selama tempoh tidak melebihi tiga tahun atau kedua-duanya dan disebat enam kali.

(2) Sesiapa yang membuat, menjual, mempamerkan untuk jualan, menyimpan atau membeli apa-apa arak atau minuman yang memabukkan adalah bersalah atas suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, dikenakan hukuman denda tidak melebihi tiga ribu ringgit atau penjara selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya.”

Hukuman ke atas kesalahan zina dan minuman yang memabukkan (arak) tersebut bolehlah dipinda dengan hukuman denda, penjara dan sebatan yang lebih tinggi, malah sebatan yang memenuhi kehendak syariah. Begitu dengan Negeri-negeri lain, maka Dewan Undangan Negeri masing-masing perlu meluluskan pindaan yang dicadangkan oleh Majlis Agama Islam Negeri melalui kerajaan Negeri masing-masing. Ini bermakna, bukan secara automatik pindaan Akta 355 akan boleh dilaksanakan di negeri-negeri kerana kerana tertakluk kepada Butiran 1, Senarai Negeri, Jadual Kesembilan, Perlembagaan Persekutuan. Jika tiada pindaan di buat di negeri-negeri, maka Enakmen Kesalahan Jenayah Negeri juga tidak berubah, kekal seperti sedia ada.

Justeru adalah tidak benar dakwaan bahawa cadangan pindaan Akta 355 adalah jalan belakang bagi pelaksanaan hudud, tetapi yang lebih tepat ialah pemeraksanaan undang-undang Islam yang sedia ada secara lebih luas dan menyeluruh untuk mencapai objektif atau maqasid yang terkandung di dalam Syarak.

➤ **Usul bagi mencadangkan Pindaan Akta 355 tidak berperlembagaan**

Hakikatnya, kesemua usul khususnya Usul Persendirian bagi mencadangkan RUU Ahli Persendirian akan diteliti oleh Setiausaha dan Yang di-Pertua Dewan Rakyat sebaik sahaja diterima bagi memastikan mematuhi Peraturan Mesyuarat 27(3) dan 49. Pihak Kerajaan, di bawah Kementerian yang bertanggungjawab, dan Jabatan Peguam Negara dirujuk terlebih dahulu bagi memastikan usul tersebut tidak bercanggah dengan mana-mana peruntukan Perlembagaan Persekutuan dan juga undang-undang yang sedia ada. Sekiranya tidak mematuhi Peraturan Mesyuarat dan/atau wujud percanggahan dengan Perlembagaan Persekutuan atau mana-mana undang-undang, maka usul tersebut akan ditolak. Oleh kerana Usul Persendirian oleh YB Marang ini telah dimasukkan dalam Aturan Urusan Mesyuarat setelah memenuhi tempoh notis, maka tidak timbul isu ia tidak mengikut Perlembagaan Persekutuan.

Terdapat juga Usul Persendirian bagi mencadangkan RUU Ahli Persendirian yang ditolak oleh Parlimen diperingkat awal lagi. Misalnya, Ahli Parlimen Sungai Siput pernah mengemukakan Usul Persendirian bagi mencadangkan RUU Suruhanjaya Saksama pada tahun 2014 tetapi telah ditolak oleh Yang di-Pertua Dewan Rakyat kerana bertentangan dengan peruntukan dalam Perlembagaan Persekutuan. Begitu juga RUU Ahli Persendirian yang dikemukakan oleh Ahli Parlimen Lembah Pantai berkenaan Akta Pemansuhan Darurat, dan lain-lain, turut ditolak oleh Parlimen dan tidak dimasukkan dalam Aturan Mesyuarat.

➤ **Kadar bilangan hukuman sebatan yang tinggi adalah kejam dan melampau.**

Perkataan sebatan ini atau dalam Bahasa Arabnya *al-jald* diambil daripada perkataan *al-jild* yang membawa maksud kulit. Menurut Ibn Manzur, perkataan *al-jald* adalah kata terbitan daripada perkataan asalnya yang membawa maksud pukulan atau deraan. Ibn Qudamah menjelaskan bahawa *al-jald* boleh difahami sebagai memukul dengan cemeti (*al-sawt*).

Menurut YBhg. Sahibus Samahah Dr. Zulkifli Mohamad Al-Bakri di dalam Bayan Linnas, beliau sendiri pernah menyaksikan bentuk sebatan dan caranya seperti yang dijelaskan oleh mereka yang bertanggungjawab untuk melaksanakannya. Justeru, apa yang dikemukakan berkenaan perbezaan cara sebatan adalah amat ketara. Sebatan dalam Islam bukan bersifat untuk menyeksa tetapi bersifat mendidik pelaku kesalahan serta masyarakat awam supaya gerun untuk melakukan kesalahan.

i. **Ciri-Ciri Cemeti (Al-Sawt)**

Al-Syaukani menghuraikan ciri-ciri cemeti yang digunakan untuk sebatan sebagai satu ranting bersaiz sederhana, tidak terlalu baru atau lama. Panjangnya adalah satu hasta dan ukur lilitnya adalah sebesar satu jari.[30]

Di bawah Seksyen 125 Akta Prosedur Jenayah Syariah (Wilayah-wilayah Persekutuan) 1997 (Akta 560), dinyatakan bahawa alat sebatan, tidak termasuk pemegangnya hendaklah daripada jenis yang sama dan dibuat sama ada daripada rotan atau ranting kecil pokok yang tiada ruas atau buku dan panjangnya tidak melebihi 1.22 meter dan tebalnya tidak melebihi 1.25 sentimeter.

ii. Kaedah Sebatan

Syeikh al-Islam Ibn Taimiyyah menjelaskan kaedah sebatan iaitu dengan satu bentuk pukulan yang sederhana (tidak terlalu kuat dan tidak terlalu perlahan) dengan menggunakan cemeti yang sederhana (tidak terlalu berat dan tidak terlalu ringan).

Secara ringkasnya, dinyatakan beberapa syarat utama pelaksanaan kaedah sebatan itu sebagaimana yang terkandung di bawah Seksyen 125 Akta Prosedur Jenayah Syariah (Wilayah-wilayah Persekutuan) 1997 (Akta 560).

- ❖ Sebelum dilaksanakan, pesalah mesti diperiksa oleh seorang pegawai perubatan kerajaan untuk diperakui bahawa kesihatannya dalam keadaan baik untuk menjalani hukuman itu.
- ❖ Jika pesalah sedang hamil, hukuman hendaklah ditangguhkan sehingga tamat tempoh 2 bulan selepas melahirkan atau keguguran, mengikut mana-mana yang berkenaan.
- ❖ Hukuman hendaklah dilaksanakan di depan seorang pegawai perubatan kerajaan di mana-mana tempat sebagaimana yang diarahkan oleh mahkamah atau di suatu tempat yang ditetapkan oleh kerajaan.
- ❖ Orang yang dilantik untuk melaksanakan hukuman hendaklah adil dan matang.
- ❖ Orang itu hendaklah menggunakan alat sebatan dengan kekuatan sederhana tanpa mengangkat tangan melebihi kepala supaya tidak melukakan kulit pesalah.

- ❖ Selepas satu sebatan, dia hendaklah mengangkat alat sebatan ke atas dan tidak menariknya.
- ❖ Sebatan boleh dibuat ke seluruh bahagian tubuh kecuali muka, kepala, perut, dada atau bahagian-bahagian sulit.
- ❖ Pesalah hendaklah memakai pakaian mengikut hukum syarak.
- ❖ Jika pesalah itu lelaki, sebatan hendaklah dibuat dalam keadaan dia berdiri dan bagi perempuan, dalam keadaan duduk.
- ❖ Jika semasa pelaksanaan hukuman sebat itu pegawai perubatan kerajaan memperakui bahawa pesalah itu tidak lagi dapat menerima sebatan, hukuman hendaklah ditangguhkan sehingga diperakui semula tubuhnya sihat.

Selain itu, sebatan juga tidak boleh mengenai muka, kepala, perut, dada atau bahagian sulit dan ianya secara pasti tidak melukakan pesalah. Melihat kepada huraian di atas, dapat kita fahami bahawa sebatan dalam Islam adalah pukulan menggunakan alat yang tertentu dan dikhususkan tanpa menembusi isi serta tulang dengan menggunakan tenaga secara sederhana.

Ia sama sekali berbeza dengan sebatan sivil yang merupakan pukulan kuat yang terhasil daripada hayunan yang tinggi serta difokuskan kepada satu bahagian tubuh badan sahaja yang pastinya akan menembusi kulit. Oleh itu, jelas bahawa sebatan 100 kali secara syar'ie adalah tidak melampau dan kejam sebagaimana yang digembar-gemburkan sesetengah pihak.

➤ **Salah faham Berkenaan Kenyataan Ibn Qayyim**

Ramai yang berhujah dengan kenyataan Ibn Qayyim berkenaan dengan mafhum sebenar syariah sehingga membawa kepada kesimpulan yang lain seperti

masalah, suasana yang tidak kondusif dan lain-lain dikemukakan. Kenyataan Ibn Qayyim yang sebenar adalah seperti berikut:

Maksudnya: “Sesungguhnya syariah Islam itu binaan dan asasnya adalah segala hikmah dan kebaikan untuk manusia di dunia dan akhirat. Syariah Islam itu adalah segalanya keadilan, kebaikan dan hikmah. Maka setiap perkara yang terkeluar dari keadilan kepada kezaliman, dari rahmat kepada yang berlawanan dengannya, dari kebaikan kepada kerosakan, dari hikmah kepada sia-sia, maka ianya bukanlah syariah sekalipun diberikan takwilan untuknya.”

Sebenarnya, kenyataan ini menunjukkan sifat syariah yang dibina serta asasnya dipenuhi hikmah dan masalah. Sifatnya juga adil dan rahmat. Ramai pihak yang hanya mengambil sebahagian daripada keterangan Ibn Qayyim dan meninggalkan sebahagian yang lain. Ibn Qayyim menyebut selanjutnya:

Maksudnya: “Syariah itu adalah keadilan Allah sesama manusia, rahmat-Nya terhadap makhluk-Nya dan bayangan-Nya di muka bumi. Hikmahnya itu menunjukkan kepada-Nya serta benarnya Rasul-Nya SAW yang menyempurnakan menyempurnakan dalilnya dan kebenarannya. Ia merupakan cahaya yang dengannya dapat melihat orang yang faham, dan petunjuk bagi mereka yang mengambilnya. Ia juga sebagai penyembuh yang sempurna bagi merawat orang yang sakit, jalan yang lurus yang dengannya siapa yang beristiqamah pasti mendapatnya.”

Justeru, maksud sebenar bukannya sebagaimana yang disalahfahami iaitu segala hikmah dan masalah yang terdapat Syariat adalah perlu dikecapi terlebih dahulu berbanding pelaksanaan Syariat itu sendiri. Sebaliknya, kenyataan Ibn

Qayyim adalah **menyeru kepada pelaksanaan syariah itu sendiri dan bukannya membincangkan keutamaan mengangkat hikmah dan maslahat mengatasi perlaksanaannya**. Itulah mafhum sebenar syariah. Untuk menegakkan keadilan, sudah barang tentu memerlukan mahkamah yang bebas melaksanakan apa yang diperintahkan oleh Tuhan. Bahkan, pelaksanaan Syariat Islam juga tidak terhad kepada undang-undang yang dinaskan dalam al-Quran dan al-Sunnah sahaja bahkan Islam mensyariatkan hukuman ta'zir, yang memberikan bidang kuasa kepada para hakim untuk menjatuhkan hukuman kepada pesalah berdasarkan elemen keadilan, syura dan ihsan.

Syeikh Rasyid Ghannouchi ada menyebut pendapat Syeikh Ibn Asyur dengan menyatakan bahawa:

“Secara asasnya, setiap yang bersifat wasilah dalam merealisasikan maqasid Islam seperti keadilan, syura dan lain-lain, ia merupakan sebahagian daripada shari’ah sekalipun tiada nas mengenainya dalam al-Quran dan hadis, demikianlah yang banyak terdapat dalam pandangan para ulama.”

Syeikh Prof. Dr. Wahbah al-Zuhaili dalam kitabnya Usul al-Fiqh al-Islami (hal. 1/650) berkata:

“Kadang-kadang hikmah bersifat perkara yang tersembunyi yang tidak dapat dikesan oleh pancaindera yang zahir. Justeru, sifatnya tidak mundhabit menyebabkan jumhur ulama usul menegah ber’illahkan dengan hikmah semata-mata.”

Kerana itulah, menurut YBhg. Sahibus Samahah Dr. Zulkifli Mohamad Al-Bakri, cadangan pindaan Akta 355 perlu disokong kerana ia tidak hanya memfokuskan pelaksanaan juzuk-juzuk kecil dalam Syariah Islam sahaja tetapi keseluruhan sistem perundangan Islam di Malaysia itu akan mendapat faedahnya termasuklah pengurusan zakat, kebajikan anak-anak, kaum wanita, menghalang pelacuran, perjudian, dan lain-lain kesalahan yang termaktub di dalam enakmen dan akta jenayah syariah di negeri-negeri.

6.4 Maqasid/ Tujuan Pelaksanaan Hukum Syariah

Maqasid al-Syariah bermaksud matlamat perundangan Islam. Konsep ini adalah merupakan salah satu elemen penting yang diambil kira dalam proses penentuan hukum syarak bagi isu-isu dan masalah hukum semasa. Pengamalan Maqasid al-Syariah bukan terhad pada penentuan hukum, bahkan menurut para fuqaha dan ilmuan Islam, kepentingan dan peranan Maqasid al-Syariah adalah meluas dan digunakan dalam sistem pembangunan sesebuah negara Islam bagi menggubal dasar-dasar dan polisi-polisi yang berkaitan dengan sosial, ekonomi dan politik supaya selari dengan kehendak Syarak.

Definisi Maqasid Syariah

Beberapa pandangan ulama menetapkan definisi Maqasid al-Syariah:

- Syeikh `Allal al-Fasi di dalam kitabnya Maqasid al-Syariah menyatakan Maqasid al-Syariah adalah matlamat syariat dan rahsia yang diletakkan oleh syarak pada setiap hukum.
- Syeikh Isma'il al-Husani dalam kitab beliau Nazariyat al-Maqasid 'Inda al-Imam Muhammad al-Tahir ibn 'Ashur menjelaskan bahawa Maqasid al-Syariah

adalah matlamat yang memberikan kebaikan yang dikehendaki oleh hukum-hukum syarak dan makna yang dikehendaki oleh perintah Allah SWT.

- Syeikh Dr. Ahmad al-Raisuni turut menjelaskan makna Maqasid al-Syariah dalam kitab beliau *Nazariyyat al-Maqasid 'Inda Imam al-Syatibi* dengan menyatakan Maqasid al-Syariah merupakan matlamat yang ditentukan oleh syarak untuk dilaksanakan bagi memberi kebaikan hambanya.
- Syeikh Dr. Yusof al-'Alim dalam kitabnya *Maqasid al-Ammah Li al-Syariah al-Islamiyyah* menjelaskan bahawa maksud Maqasid al-Syariah adalah kebaikan yang kembali kepada hamba di dunia dan di akhirat sama ada dengan cara mendatangkan kebaikan atau menjauhkan kemudharatan.
- Syeikh Prof. Dr. Wahbah al-Zuhaili antara lain menyatakan dalam *Usul al-Fiqh al-Islami* bahawa Maqasid al-Syariah bererti nilai-nilai sasaran yang tersirat dalam segenap atau bahagian terbesar dari hukum hakamnya. Nilai-nilai dan sasaran itu dipandang sebagai tujuan dan rahsia syariah yang ditetapkan oleh al-Syari' (Pembuat syariat yakni, Allah SWT) dalam setiap ketentuan hukum.
- Husain Abdul Aziz dalam *al-Usul al-'Ammah wa al-Qawaid al-Jamiah lil Fatawa al-Syariah* menjelaskan maksud Maqasid al-Syariah ialah objektif yang kerananya hukum hakam disyariatkan, untuk merealisasikan objektif tersebut. Ia merupakan kebaikan-kebaikan yang kembali kepada para hamba, untuk membahagiakan mereka di dunia dan akhirat, sama ada objektif itu dicapai melalui penghasilan manfaat ataupun penolakan mudarat/bahaya. Sebahagian ulama menghuraikan maqasid dengan katanya: "Maqasid am pensyariatan ialah maksud-maksud dan hikmah yang terpelihara oleh Pensyariat (Allah SWT) dalam semua atau sebahagian besar keadaan pensyariatan." Takrif

yang lebih baik daripada itu ialah hikmah-hikmah yang dikehendaki oleh Allah dalam semua keadaan pensyariatannya.

Berdasarkan kepada pendapat ulama di atas, definisi daripada tokoh silam seperti Imam al-Syatibi ada menyebut; *“Tujuan akhir hukum tersebut adalah satu, iaitu masalah atau kebaikan dan kesejahteraan umat manusia.”* Dilihat dari sudut tujuan Tuhan (iradah Ilahi), Maqasid al-Syariah ialah kemaslahatan manusia di dunia dan akhirat. Dari sudut ini, Maqasid al-Syariah mengandungi empat aspek iaitu :

- Penetapan syariat ialah tujuan awal yang menurunkan syariat, yakni Allah SWT.
- Penetapan syariat sebagai sesuatu yang mesti difahami
- Penetapan syariat sebagai hukum taklifi yang harus dilaksanakan.
- Penetapan syariat bertujuan membawa manusia di bawah perlindungan hukum.

Secara pastinya, syariat yang dibawa oleh Nabi Muhammad SAW telah merangkumi kesemua kebaikan dunia dan akhirat. Ia mempunyai kaitan yang amat kukuh dan ampuh antara fiqh dan aqidah serta kehidupan.

Syeikh Dr. Ali Ahmad al-Qulaishi menyebut berkenaan kaitan antara aqidah dan syariah:

“Bahawa sesungguhnya syariah itu merangkumi segala perkara yang diturunkan oleh Allah berupa hukum-hakam yang berkaitan dengan aqidah, amalan dan akhlak. Dan bahawasanya semua hukum yang diturunkan oleh Allah adalah dikira syariah. Perkara aqidah itu berhubungkait dengan syariah. Aqidah adalah asas dan prinsip yang mendorong kepada pelaksanaan

syariah. Syariah merupakan pelaksanaan oleh anggota tubuh untuk beramal dengan tuntutan aqidah. Sesiapa yang beriman dengan aqidah namun membatalkan syariah atau menerima syariah namun mensia-siakan aqidah; maka dia bukanlah seorang Muslim yang berserah diri kepada Allah SWT dan dia tidak mengambil jalan yang membawa kepada keselamatan (dari api neraka).”

Syeikh Dr. Yusof Ahmad al-Badwi dalam Maqasid al-Syariah ‘Inda Ibn Taymiyyah telah menyimpulkan maksud Maqasid al-Syariah pada pandangan beliau setelah mengkaji pelbagai karya Syeikh Ibn Taymiyyah Rahimahullah dengan menyatakan:

- Akibat, matlamat kebaikan, objektif, hikmah, kehendak, keperluan dan keindahan adalah mempunyai maksud yang sama.
- Allah mempunyai matlamat dan kehendak dalam penciptaan dan perintah-Nya.
- Matlamat-matlamat tersebut merupakan kehendak Allah dalam syarak-Nya dan disukai oleh Allah kerana ia mencerminkan perhambaan kepada-Nya dan Dia memberikan kebaikan kepada hamba-Nya di dunia dan akhirat.

Berdasarkan kepada definisi di atas, dapat difahami bahawa setiap peraturan ajaran Islam yang diturunkan oleh Allah SWT bertujuan memberikan kebaikan kepada manusia atau menjauhkan mereka daripada keburukan. Maqasid al-Syariah ialah perkara yang memberikan kebaikan kepada manusia yang menjadi objektif Syariah dalam peraturan ajaran Islam. Oleh itu, masalah dan kebaikan adalah perkataan yang sama maksud dengan objektif syariah.

Prof. Dr. Jasser Auda dalam penulisannya ada menyatakan:

“Oleh itu, pendekatan maqasid boleh mengangkat isu-isu fiqh ke satu landasan falsafah yang lebih tinggi bagi menangani perbezaan bersifat sejarah, sekitar politik antara mazhab Islam dan menggalakkan satu budaya yang diperlukan iaitu kehidupan bersama yang harmoni (al-ta`ayush al-silmi) dan saling memperbaiki (al-tasalih) yang kita amat memerlukannya sekarang ini.”

Justeru, menurut Dr. Zulkifli Mohamad Al-Bakri, Maqasid al-Syariah sama sekali tidak bertentangan dengan syariat yang merangkumi semua hukum dan undang-undang yang telah termaktub dalam al-Quran dan al-Sunnah, bahkan mendokong, menyokong dan memberi kefahaman yang jelas dan penghayatan berkenaan syariat itu sendiri.

Kesimpulan dari kertas kerja yang bertajuk Perlaksanaan Undang-Undang Jenayah Syariah Di Malaysia Ditinjau Dari Perspektif Maqasid Syariah oleh Prof. Emeritus Dato' Dr. Mahmood Zuhdi Haji Abdul Majid antara lain menyebut:

“Konsep bahawa menghasilkan kebaikan atau masalah dan menolak keburukan atau mafsadah sebagai asas dalam menentukan hukum merupakan samudera yang amat luas untuk dilayari, tetapi tentunya ia bukan tidak bertepi. Dengan mengambil kira limitasi ini kita boleh mengatakan ‘Ya’ bahawa Undang-Undang Jenayah Islam yang dilihat dari perspektif Maqasid al-Syariah boleh dilaksanakan dengan baik dan selesa.”

6.5 Pendapat Tokoh Berkenaan Dengan Isu Mahkamah Syariah Dan Taqin

Ramai tokoh membincangkan isu ini yang betapa pentingnya memperkasakan undang-undang Islam dengan sistem Kehakiman dan pengkanunan yang berfungsi dan kuat. Antaranya ialah:

i. Syeikh Prof. Dr. Yusuf al-Qaradhawi

Secara ringkasnya beliau menegaskan bahawa kita mestinya meraikan semua faktor dan ke arah itu jika mahu melaksanakan qanun bersumberkan Syariah Islamiah dengan melihat kepada Syariah, Feqahnya dan keperluan semasa yang sentiasa baru serta permasalahan pelbagai. Ini memerlukan kepada membentuk generasi ulama yang menghimpunkan thafaqah syar'iyah bertunjangkan sumber utama bergabung dengan thaqafah qanuniyyah yang moden yang ketika itu mereka mampu mentajlidkan feqah tanpa hilang asolah dan keasliannya.²³

ii. Syeikh Abdullah bin Mahfudh Ben Bayyah

Beliau menyokong usaha ke arah taqin fiqh tetapi dalam ruang lingkup yang lebih sesuai dengan tuntutan semasa. Ini berdasarkan pengalamannya sebagai Menteri Undang-undnag Mauritania dalam mengendalikan penggubalan undang-unndag keluarga di sana.²⁴

iii. Para ulama muktabar yang bersetuju dengan taqin:

Ramai tokoh ulama dunia pada kurun ini bersetuju dengan taqin dan juga Mahkamah syariah untuk diperkasakannya. Antaranya:

- Syeikh Allamah Mustafa al-Zarqa' (ulama besar Syam)
- Syeikh Muhammad Abu Zahrah (Tokoh ulama besar al-Azhar)
- Syeikh Ali 'Muhammad al-Khafif (Mantan Ulama Besar al-Azhar)
- Syeikh Rashid Khunain (Mantan Ahli Kibar Ulama Saudi)
- Syeikh Abdullah Khayyat (Mantan Imam Masjid al-Haram)

²³ Al-Qaradhawi, yusuf. Madkhal li Dirasat al Shariah al Islamiyyah (Beirut: Mu'assasah al-Risalah, 1993), ms 263

²⁴ <http://binbayyah.net/arabic/archives/1423>

- Syeikh Abdullah bin Mani' (Mantan Ahli Kibar Ulama Saudi)
- Syeikh Abdul Majid bin Hassan (Mantan Ahli Kibar Ulama Saudi)
- Syeikh Soleh bin Ghusun (Mantan Qadhi Masyur di Saudi)

7. KESIMPULAN

Kedudukan Mahkamah Syariah buat masa ini telah diberi kedudukan yang lebih baik berbanding di zaman penjajah. Bagaimanapun pembaikan, peningkatan dan pementapan masih ada ruang.

Menurut pandangan Datuk Haji Zainul Rijal Abu Bakar di dalam artikel bertajuk Mengarusperdana Syariah, Islam ialah rangkuman satu sistem kehidupan yang lengkap. Ia meliputi dari sekecil-kecil hal ehwal yang berkaitan dengan individu kepada sebesar-besar hal ehwal yang berkaitan dengan kenegaraan. Walaupun kedudukan Islam dalam perundangan di negara kita bermula dengan perlahan sejak era kemerdekaan sekalipun pernah mengecapi zaman kegemilangan pada zaman Kesultanan Melayu Melaka, namun beberapa perkembangan samada dari sudut pengkanunan seperti kewujudan seperti kewujudan Perkara 121(1A) Perlembagaan Persekutuan termasuk beberapa kes terbaru yang diputuskan menunjukkan bahawa Islam mempunyai tempat yang istimewa dalam Perlembagaan Persekutuan terutama apabila tafsiran oleh Mahkamah kini lebih mendekati maksud sebenar konsep kedudukan Islam dan Syariah.

Usaha memperkasakan Syariah hakikatnya wujud berpuluh tahun lepas namun usaha ini masih belum menampakkan kejayaan yang tuntas lagi. Umat Islam sudah tentu lebih suka untuk ditadbir di bawah undang-undang syariah yang telah sehati di jiwa mereka berbanding dengan undang-undang asing. Namun demikian, cita-cita ke arahnya mesti terus mekar dan berkembang sekalipun terpaksa berdepan dengan pelbagai halangan dan rintangan.

Apa yang jelas, usaha memperkasakan Syariah ini sesekali tidak akan mendiskriminasikan hak orang bukan Islam. Hal ini disebabkan oleh tujuan utama hukum hakam Syariah adalah keadilan kepada semua pihak tanpa mengambil kira perbezaan status antara pihak-pihak. Oleh itu, usaha berterusan ke arah memahamkan masyarakat tentang keadilan hukum hakam Syariah mesti diperhebat dari segenap sudut termasuk dari aspek perundangan.

Undang-undang Syariah tidak boleh diuji atas neraca hak asasi manusia kerana kebanyakan hak asasi manusia tersebut masih belum menjadi undang-undang negara lagi dan jikapun ianya dijadikan sebahagian daripada undang-undang negara ia akan menghakis ciri-ciri asas Perlembagaan Persekutuan yang telah disepakati bersama. Keluhuran Perlembagaan Persekutuan dan kedaulatan undang-undang mestilah diutamakan bagi mempertahankan jati diri negara. Dengan memperkasakan syariah, jati diri negara akan lebih terserlah dan skema Perlembagaan Persekutuan itu sendiri akan digilap bersinar menyinari alam. Hikmah di dalam memperjuangkan kehidupan beragama ini amat penting supaya ianya tidak disalahfaham dan ditentang oleh orang bukan Islam mahupun orang Islam sendiri.

8. BIBLIOGRAFI

1. Perlembagaan Persekutuan
2. Pindaan Akta 164: Seksyen 88A Tak Sah Di Sisi Perlembagaan Oleh Tun Abdul Hamid Mohamad

<https://tunabdulhamid.me/2017/04/pindaan-akta-164-seksyen-88a-tak-sah-di-sisi-perlembagaan/>
3. Mengarusperdana Syariah, Datuk Haji Zainul Rijal Abu Bakar, La Sagesse Wisdom from Comparative Perspectives, ms 7-16
4. Moving Forward to Strengthen the Position of Islam under the Federal Constitution, Hj Mohamed Haniff Khatri Abdulla, Azril Mohd Amin, Hj. Abdul Rahim Sinwan; La Sagesse Wisdom from Comparative Perspectives, ms 17-24
5. Bayan Linnas ; Isu Cadangan Pindaan Akta 355: Suatu Pendapat, Dr. Zulkifli Mohamad Al-Bakri
6. Akta Mahkamah Syariah (Bidang Kuasa Jenayah) 1965 [Akta 355]
7. Akta Memperbaharui Undang-Undang (Perkahwinan Dan Perceraian) 1976